

AANGETEKEND:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 DG Klimaat en Energie
 Directie Warmte en Ondergrond
 T.a.v. de heer [REDACTED]
 Postbus 20101
 2500 EC DEN HAAG

Haaksbergen, 26 februari 2021

Betreft: zienswijze voornemen plannen zoutwinning Haaksbergen

Geachte heer [REDACTED]

Middels dit schrijven dienen wij een zienswijze in, waarvan onduidelijk is wie aanvrager is: Nouryon of Nobian, (?)?

Alles wat wij vragen aan de aanvrager in deze zienswijze, geldt voor de juridische eigenaar van de, eventuele, zoutwinning in Haaksbergen.

A) Als direct aanwonende hebben wij rechten opgebouwd! Tijdens de proefboring hebben wij ervaren, op diverse manieren, hoe schandalig (AKZO) hier mee is omgegaan. Wij komen hier in vervolgpcedures op terug!

B) Gezien de verdroging in Twente is het een absurd idee om kostbaar zoet water voor het winningstraject te gaan gebruiken.

C) 1 van de milieueffecten is, dat voorspelt(?) wordt dat de bodem +/- 50 cm zal dalen, wat gebeurt er met de fundamente van onze woningen? Mocht(en) er schade(s) ontstaan bij eventuele zoutwinning, gaat dan de omgekeerde bewijslast gelden?

D) (zie inhoud bijlage 1): na (eventuele) zoutwinning, gaat er op geen geval geëxperimenteerd worden met vulsels, alleen vulsels met 100% op alle vlakken bewezen veilige bestanddelen voor mens en dier en natuur/milieu tot in generaties na ons.

E) Het milieu genot wordt o.a. bepaald door factoren van buitenaf, hoeveel CO2 wordt er door (eventuele) zoutwinning, geproduceerd tijdens de gehele winning?

Tenslotte, willen wij wijzen op een alternatief dat op alle vlakken beter is - behalve dan misschien voor de (buitenlandse) aandeelhouders - namelijk zout winnen uit de Noordzee: de Noordzee zit net als Twente vol met zout, door te winnen uit de Noordzee zijn er deze voordelen:

- 1) je maakt zoetwater;
- 2) je neemt geen risico's met bodemdaling;
- 3) geen holtes die opgevuld moeten worden;
- 4) je kunt warmte winnen uit het Noordzeewater;
- 5) helpt de verzilting tegen te gaan achter de dijken aan de kust;
- 6) het effect zal gering zijn, maar toch, de zeespiegel zal er zeker niet door stijgen;
- 7) innoveer met (nieuwe) technieken, die ook te gebruiken zijn in het buitenland, wat weer geld zal opleveren voor de B.V. Nederland. Burgers kregen (krijgen) altijd te horen 'de winning is veilig', we hebben echter alleen gezien wat er is gebeurd o.a. in Groningen, Twente etc.

Wij verzoeken u al deze argumenten serieus tot u te nemen en tot een goed besluit te komen, onzes inziens en sprekend voor de generaties die na ons komen: geen zoutwinning uit de bodem.

Graag zien wij uw reactie op bovenstaande punten tegemoet.

Wij houden ons alle rechten voor,

Met vriendelijke groet,
 Fam. [REDACTED]

[REDACTED] HAAKSBERGEN

Deze brief hebben wij zowel per email naar [REDACTED]@minezkn.nl als naar het adres hierboven aangetekend verzonden.

Twentse zoutcavernes zijn pas over een eeuw allemaal veilig

Het veilig maken van zoutholtes in Twente gaat meer dan 100 jaar duren. Dat Nouryon - tegenwoordig Nobian - er veel tijd voor nodig zou hebben was weliswaar bekend, maar zo lang was niet verwacht.

Leo van Raaij

Hengelo

En dan blijken er ook nog twijfels te zijn over de stof waarmee de cavernes 'stabiel' gemaakt moeten worden. Ruim twintig zoutholtes

van Nobian kunnen inzakken en daardoor voor grote problemen zorgen aan het aardoppervlak. Ze moeten daarom 'gestabiliseerd' worden door er een vulstof in te pompen. Maar dat gaat volgens het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) dus meer dan 100 jaar duren. Dat vindt SodM een wel erg lange periode. SodM schrijft in een recente brief aan Nobian dat het die stabilisatietijd 'binnen de menselijke maat van ten hoogste enkele decennia moet brengen'.

SodM meldt bovendien dat er

door materiaaltesten twijfels zijn gerezen over de stof waarmee de cavernes stabiel gemaakt worden. Die stof is 'slurry', een kalkrijk mengsel dat overblijft bij de zout-

Er zijn twijfels over de stof die cavernes stabiel moet maken

productie. Wat precies het probleem is, is niet duidelijk. De slurry is in het verleden al door Nobian gebruikt voor het veilig

maken van instabiele cavernes. Het roept dus de vraag op of die cavernes nu inderdaad veilig zijn.

In een reactie laat Nobian weten dat recente metingen in een gevulde caverne toch laten zien dat de vulstof voldoende hard is om de caverne te stabiliseren. „Wij zullen de resultaten uit deze meting verder uitwerken en delen met SodM. Ook zullen wij SodM zoals gevraagd voor 30 juni 2021 informeren of en hoe het vullen eventueel kan worden versneld”, aldus een woordvoerder.

Voor het stabiliseren van de twee meest risicovolle cavernes heeft Nobian al een plan gemaakt. Het gaat om holtes onder stortplaats Boeldershoek. Daarvoor krijgt het bedrijf complimenten van SodM. En ook de plannen van Nobian om oude boorlocaties op te ruimen krijgt de goedkeuring.

Toch komt het bedrijf daarmee nog niet af van het 'verscherpt toezicht', waar het na talloze lekkages vanaf 2015 onder valt. Daarvoor is de aanpak van de instabiele zoutcavernes voor SodM te belangrijk.

Wubantia 16-2-2021

7

Ministerie van Economische Zaken
en Energie, Directie Warmte en Ondergrond
t.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Haaksbergen 27 – 02 - 2021

Betreft: Zienswijze zoutwinning locatie Haaksbergen

Geachte heer [REDACTED]

Met dit schrijven wil we ageren tegen het voornemen, exploitatie zoutwinning omgeving Haaksbergen, met name de pomplocatie 12 en boorputten H 10 – H 11 – H 12.

Dit betreffen werkzaamheden nabij onze woningen en tegen de kern van St. Isidorushoeve.

De reden hiervoor zijn onder meer de onduidelijkheden in het MER rapport van Royal Haskoning DHV BH5570!BRP2012070804 wat in opdracht van Nobian, volle dochter Nouryon Industrial Chemicals, is vervaardigd. Dit is niet onafhankelijk te noemen ook al is het met alle goede bedoelingen opgesteld.

Hierin worden zaken benoemd die uitsluitend ten gunste zijn voor opdrachtgever en rapportage van eventuele overige onderzoeken worden achterwege gelaten. Dit wordt zelfs in het rapport benoemd. Het spreekwoord is dan ook "de betaler bepaald".

Er is door ons contact geweest met diverse instanties waarin wel degelijk bedenkingen zijn inzake de exploitatie en werkzaamheden i.v.m. toekomstige uitbreidingsmogelijkheden in de nabijheid van het bouwwerk 12 en de boorput H 12. Ook het ontstaan van cavernes zal hier niet positief aan bijdragen.

Met name de zogenaamde verticale boringen die ook schuin onder de woningbouw kern St. Isidorushoeve en de nabij gelegen woningen/gebouwen, nu en eventueel in de toekomst geboord gaan worden, kunnen grote gevolgen hebben voor de uitbreidingsplannen St. Isidorushoeve.

Inherent aan de boringen en oppompen van zout zijn de verzakkingen. Door deze verzakkingen zijn scheurvormingen aan gebouwen in de nabijheid en ook in de kern St. Isidorushoeve serieus aanwezig. { er is geen nul meting }

Het pompstation belet de uitbreiding aan de noordkant van het dorp wat grote gevolgen kan hebben voor de leefbaarheid in de toekomst. Denk aan school en sport activiteiten. Deze uitbreiding zal het dorp op slot zetten met alle gevolgen van dien.

Het totale oppervlakte is niet landschappelijk in te passen en de bestemming is agrarisch. We zullen de gemeente Haaksbergen verzoeken geen medewerking te verlenen voor een bestemmingswijziging.

Na het winnen van het zout ontstaan cavernes die gevuld dienen te worden. Tot op heden zijn hier geen goede oplossingen voor, waar op termijn geen schadelijke milieu situaties uit zullen voortvloeien. Ook bij de aardgaswinning is dit nu al een probleem. Aardbeving/trilling, het vullen met schadelijke stoffen enz.

Woningen in de nabijheid van pompstation 12 zullen in waarde verminderen. Over planschade wordt niet gesproken.

Geachte heer Claasen, wij hopen dat de burger in deze gekend wordt en niet klakkeloos een beslissing wordt genomen die voor het dorp en ons nadelige gevolgen heeft.

Uiteraard snappen we dat grondstoffen belangrijk zijn voor ons welzijn maar deze locaties kunnen wel degelijk aangepast worden. Ook gezien de volgende fase die al in beeld is.

In het rapport staat dat deze locaties commercieel gezien het aantrekkelijks zijn. Eenzijdig financieel gewin mag toch geen basis zijn dat diverse omwonende en leefbaarheid van een dorp hiervoor moeten boeten.

Hopende dat u met deze zienswijze ons tegemoet kunt komen, verblijven wij

Hoogachtend.

[Redacted]

Mobiel: 06 [Redacted]

Mail: [Redacted]@planet.nl

[Redacted]

[Redacted] Haaksbergen

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted] Haaksbergen

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted] Haaksbergen

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted] Haaksbergen

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted] Haaksbergen

[Redacted]

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat DG Klimaat en Energie
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Haaksbergen, 28 februari 2021

Onderwerp : Zienswijze zoutwinning Haaksbergen (met name H-10, H-11 en H-12)

Geachte heer [REDACTED],

Middels deze brief willen wij (zowel prive als zakelijk) als direct belanghebbenden, Hoevenaren en bewoners onze zorgen uiten m.b.t. de voorgenomen zoutwinningen te Sint Isidorushoeve (H-10, H-11 en H-12).

Onderstaand een korte opsomming van onze zienswijze en vragen.

1. Welke effecten hebben de zoutwinning op de bodemdaling **die gaat komen**?
 - a. Tot hoever uit het hart van deze boring kan bodemdaling voorkomen?;
 - b. Hoeveel zal de bodemdaling zijn?;
 - c. Wat voor gevolgen heeft dit op verzakkingen van bestaande en nieuwe (woning) bouw?;
 - d. Worden deze schaden 100% hersteld en vergoed door de overheid en/of Nouryon?
 - i. Wordt dit vastgelegd op papier?
 - ii. Hoe wordt de 0-meting gedaan?
2. Hoe groot en diep zijn de cavernes die ontstaan?
3. Waarmee worden deze cavernes opgevuld?
4. Krijgen wij de zelfde problemen als in Groningen?
5. Wat zijn de voorschriften m.b.t. in de buurt bouwen (nieuwbouw)?
6. Wat zijn de voorschriften m.b.t. boringen in de buurt van bestaande bebouwing?
 - a. Verzakkingen
 - b. Trillingen
 - c. Geluidsoverlast

- d. Waardedaling van onroerend goed
 - e. Huidig uitzicht (natuur) wordt zeer sterk aangetast!!
7. Wat voor invloed heeft de zoutwinning op de riool waterzuiveringsinstallatie (tussen H-10 en H-11)?
- a. Deze installatie ligt namelijk direct in de buurt van de geplande zoutwinningen!
 - b. Rioleringschade die veroorzaakt wordt door verzakkingen / bodemdaling?
8. Welke invloed heeft de zoutwinning en eventuele opvulling van de cavernes op het milieu en het grondwater?
- a. Vervuiling grondwater?
 - b. Vervuiling richting waterlopen/beken?
 - c. Vervuiling bodem?
 - d. Bodemkwaliteit?
 - e. Natuur?
9. Hoe gaan ze om met de infrastructuur?
10. Hoe gaan ze om met het onderhoud in te toekomst?
11. Wat heeft de geplande zoutwinningslocatie H-12 voor invloed op de uitbreiding van het dorp Sint Isidorushoeve? Dat zal Nouryon vast en zeker niet hebben onderzocht?
- a. De geplande locatie van de zoutwinning H-12 is ook één van de weinige mogelijkheden om uit te breiden met woningbouw in de toekomst! Ten noorden van het dorp! Andere locaties om uit te breiden zijn er nagenoeg niet na de huidige fase van uitbreiding.
 - b. Deze plannen gaan de leefbaarheid en uitbreiding van het dorp tegen houden!
12. Hoe gaan ze om met de ruimtelijke inpassing in het landschap. Er worden niet de bekende zouthuisjes geplaatst (?) maar er wordt 4.000 m² verhard (betonplaat) en daaromheen zal een hekwerk geplaatst worden. Landschappelijk heeft dit nog wel hele grote gevolgen. Het uitzicht van de huidige en nieuwe bebouwing wordt hiermee heel erg "beschadigd". Ons inziens kan dit niet verantwoord worden ingepast. Zeker niet op de locatie H-12!!!
13. Hoe worden de waardedalingen van bestaande en nieuwe (ook in aanbouw / vergunde) woningen vergoed?
- a. Er worden bijvoorbeeld flinke bedragen betaald voor buitenaf locaties en vervolgens wordt er een zoutwinning gepland. Waarbij het terrein wordt verhard en een veredeld bouwhek wordt geplaatst?
14. Aangezien de voorgenomen locaties nu bestemd zijn als agrarische grond of bosgrond zullen er zeker bestemmingsplan wijzigingen nodig zijn. Worden hiervoor ook overeenkomsten opgesteld m.b.t. tot planschaden?!

De gekozen locaties zijn volgens jullie rapport commercieel gezien het aantrekkelijkst!? Zeker bij locatie H-12 gaat dat ten koste van de leefbaarheid en uitbreiding van het dorp Sint Isidorushoeve. Met dit vooruitzicht gaan wij in ieder geval niet akkoord en zullen dit met alle mogelijkheden proberen tegen te houden! Volgens ons zijn er genoeg betere locaties beschikbaar die niet de leefbaarheid en uitbreiding van het dorp Sint Isidorushoeve schaden!!

Wij gaan er vanuit dat er een passende oplossing wordt gecreëerd waarmee alle partijen akkoord kunnen gaan.

Wij horen graag uw reactie!

Met vriendelijke groeten,

Dhr. [REDACTED] (Een bezorgde ondernemer, bewoner en HOEVENAAR)

Mevr. [REDACTED]

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat DG Klimaat en Energie
T.a.v. dhr. [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Haaksbergen, 1 maart 2021

Betreft: Zienswijze zoutwinning St.Isidorushoeve

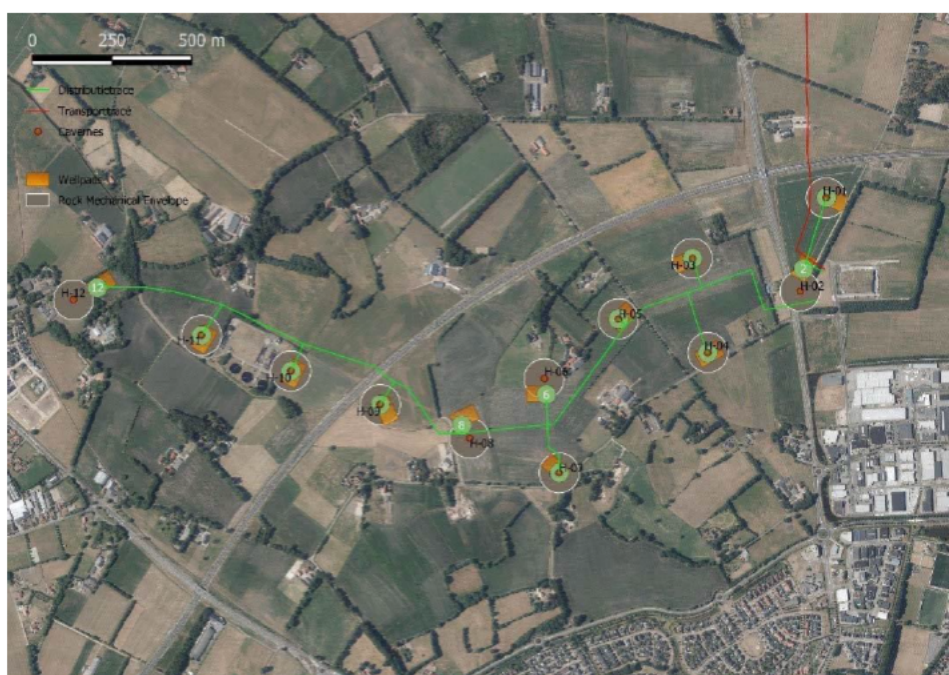
Als bewoner van het mooie dorp St. Isidorushoeve (wonend nieuwbouw, nog geen 100 m. vanaf de rand van de Caverne H-12) en als praktiserend architect ben ik bezorgd om de zoutwinning locaties, die gepland staan in ons dorp St.Isidorushoeve. Dus zou dit graag willen toelichten in onderstaand schrijven.

In jullie kennisgeving staat aangegeven dat we in de zienswijze kunnen ingaan op de onderzoeksopzet. Wij kunnen hierbij o.a. denken aan:

- redelijke alternatieven;
- te onderzoeken milieueffecten;
- het toetsingskader.

Onderstaande punten hebben zeker raakvlak met milieueffecten, alternatieven en de toetsing, maar ook met de effecten op landschappelijk gebied en de consequenties voor de bestaande woningbouw en eventuele uitbreiding van het dorp. Dit lijken mij ook zeker punten om rekening mee te houden in het hele onderzoek (M.E.R.) en het toetsingskader wat vanuit Nouryon uitgevoerd gaat worden.

Zie hieronder het tracé van de leidingen en de cavernes en boringlocaties. In en rondom St.Isidorushoeve gaat het met name om de locaties H-10 t/m H-12.

In het rapport 'Zoutwinning Haaksbergen - mededeling voornemen' staat het volgende aangegeven:

- Er wordt o.a. een omgevingsvergunning aangevraagd voor de aanleg van de leidingtracés en het oprichten en in werking hebben van een mijnbouwwerk (zoutwinningslocaties, pompstation en buisleidingen). Hier zijn vergunningen voor benodigd, zoals een omgevingsvergunning voor bouwen, milieu en afwijken van het bestemmingsplan. Dus uit bovenstaande blijkt dat het voorgenomen plan niet passend is binnen het bestaande bestemmingsplan, dus zal er een afwijking van het bestemmingsplan aangevraagd worden. Dus mijns inziens kan dit niet met een buitenplanse afwijking 'afgedaan' worden, zoals in het rapport Zoutwinning Haaksbergen wordt aangegeven.
- Daarnaast staat aangegeven dat de locatie 'Haaksbergen' er uiteindelijk als meest geschikte locatie uitspringt. Daarbij is uit het volgende overzicht uit de 'Startnotitie Zoutwinning Zuid-Oost Twente van AkzoNobel (d.d. 12 januari 2010) de kolom 'Toelichting' niet meegenomen. Daarin staat duidelijk weergegeven dat er een beperking zit t.p.v. de rioolwaterzuivering. Dit deel uit een vorig onderzoek kan niet zomaar ontweken worden, dus zal meegenomen dienen te worden in de volgende onderzoeken (of deze locaties schrappen uit het tracé).

Omvang	Toelichting
Circa 75% van het gebied geen beperkingen voor zoutwinning.	Agrarisch gebied, weilanden en akkers.
17% van het gebied zoutwinning mogelijk onder strikte voorwaarden.	De beperkingen zijn voornamelijk het gevolg van de hoge indicatieve archeologische waarde en op enkele plaatsen de nieuwe natuurgebieden.
8% zoutwinning niet mogelijk door de bestemmingen.	De beperkingen zijn het gevolg van de bestaande natuur, de ligging van de rioolwaterzuivering en de ontwikkeling van recreatie.

Tabel 4.2

Overzicht en toelichting op de bovengrondse beperkingen te Haaksbergen

- In de Startnotitie XLT AkzoNobel staan ook gebieden aangegeven over toekomstige woningbouwlocatie en uitbreiding van het bedrijventerrein in St. Isidorushoev. Daarbij is voor de woningbouwlocatie 'ten Zuidoosten' van Sint Isidorushoeve aangegeven als uitbreidingslocatie. De locatie is eigenlijk meer ten Noordoosten van Sint Isidorushoeve. Dus de grote vraag hierbij is, is er in de bepaling van locaties voor zoutwinning wel rekening gehouden met de huidige uitbreiding en toekomstige uitbreiding van het dorp?
- Aangezien ook omschreven wordt dat de boringen relatief ondiep kunnen worden uitgevoerd (op ca. 600 m. diepte) met een dikte van 380 meter, zal er relatief 'hoog' geboord worden. Dit heeft waarschijnlijk veel meer effecten voor de omgeving, aangezien er dan eventuele zettingen redelijk hoog in de grondlagen zal gaan plaatsvinden. Graag hierop bewijs dat het huidige dorp, huidige aanbouw van nieuwbouwwoningen en eventueel toekomstige uitbreiding van het dorp hier geen nadelige gevolgen van zal ondervinden?
- Bij de beoogde zoutwinningslocatie op de hoek Boonkweg-Beckummerweg is de verharding en de Caverne niet op 1 locatie aangegeven, maar zit tussen beide locaties behoorlijk wat afstand tussen. Wat is hier de reden van? Daarnaast is de Caverne gepland op 'Bestemmingsplan Buurse en St.Isidorushoeve' en niet op de 'Bestemming Buitengebied'. In het 'Bestemmingsplan Buurse en St.Isidorushoeve' is geen gebiedsaanduiding 'wro-zone-wijzigingsgebied' op van toepassing, dus is het boren van winningsputten hier niet toegestaan.
- Daarnaast wordt met de fasen abandonneringsfase en de nazorgfase aangegeven, dat deze niet in de MER mee worden genomen. Maar dit zijn zeker wel fasen die van groot belang zijn voor het dorp, aangezien dit juist de lange termijn visie is, waar SodM (zie hieronder ook op doelt).
- Welke afdekvloeistof wordt gebruikt voor het 'sturen van de groeirichting van een caverne'? M.a.w. is dit een milieuvervuilende vloeistof/vaste stof?

- Wat zijn de gevolgen van schuine boringen en over welke 'afwijkingmarges' praten we dan en hoe dicht komt dit bij de woningbouw, dus heeft het uitwerking en consequenties hierop?
- In het overzicht/luchtfoto is ook deels te zien (wellicht bewust minder bebouwingsdichtheid in de foto weergegeven) dat het dorp (woongebied) St. Isidorushoeve vrij kort op de locatie H-12 is gepositioneerd. Wat is de reikwijdte van de mogelijke effecten en hoe wordt hier tegenop getreden als het (dreigt) mis (te gaan) gaat? Te denken valt aan:
 - o Bodemdalingen;
 - o Scheurvormingen bij woningen (zoals effecten in Groningen met de gaswinning);
 - o Milieu verontreinigingen;
 - o Problemen met het grondwater;
 - o Planschades etc.

Daarnaast wil ik graag het onderstaande onder de aandacht brengen en behoeft dat ook zeer zeker nadere toelichting vanuit Nouryon en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat DG Klimaat en Energie. Het volgende wordt via 'Staatstoezicht op de Mijnen' (SodM) vermeld over het verscherpt toezicht van Nouryon:

Toezicht en handhaving door SodM

In 2016 heeft SodM Nouryon (toen nog Akzo Nobel Salt) onder verscherpt toezicht gesteld omdat [lekkageproblemen bij de zoutwinning niet goed onder controle waren](#). Ook gaf Nouryon het opruimen van oude zoutcavernes te weinig urgentie. In 2019 heeft SodM vastgesteld dat ondanks de doorgevoerde reeks aan verbeteringen, op onderdelen nog te weinig voortgang werd geboekt. Daarom [handhaaft SodM vooralsnog het verscherpte toezicht op Nouryon](#).

Aandachtspunten van SodM hierbij zijn:

Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten van SodM?

SodM ziet erop toe dat de zoutwinning veilig gebeurt. In het bijzonder kijkt SodM naar:

- Lange termijn; Zoutwinningsbedrijven zijn vooral gericht op het beheersen van de risico's tijdens de winning en het reageren op incidenten; er te weinig aandacht voor de lange termijn. Het is niet verantwoord om het ordelijk verlaten van putten en cavernes in de ondergrond af te schuiven naar de toekomst en om steeds grotere cavernes te maken.
- Cavernes; De caverne die in de ondergrond is ontstaan kan voor altijd blijven bestaan, (zeer) langzaam verdwijnen, of in uitzonderlijke situaties op een gegeven moment instorten. Hier hoeft je boven de grond niets van te merken. Het meten van instabiliteit is belangrijk om tijdig maatregelen te kunnen nemen. In Twente bevindt zich een vuilstort bovenop een aantal cavernes. Dit vuil kan tot milieuverontreiniging leiden wanneer de cavernes instorten en zich met dit vuil vullen.
- Milieuverontreiniging; Bij een lekkage van transportleidingen kan pekels de bodem verontreinigen

Dus heel graag uiteenzetting en motivering op welke vlakken Nouryon 'verbetering' gaat boeken. En dan niet alleen op korte termijn de oplossingen, maar ook op lange termijn, hoe lang worden de Cavernes ingezet (jarenplan) en wat is de kans op lekkages en wat gebeurt er bij lekkages. En wat gebeurt er met de achtergebleven pekels in de diepe ondergrond nadat een zoutcaverne afgesloten wordt. Er zijn in mijn ogen nog te veel onzekerheden aangaande de cavernes en de eventuele instortingsgevaaren. Dus is er nu al voldoende kennis om de onzekerheden weg te nemen? En vooral voor de woningen, die op nog geen 100 meter vanaf de rand van de cirkel van de Cavernes gepositioneerd staan.

Ook met name zorgen over onderstaande bericht via SodM op 8 februari jl.:

Het verscherpt toezicht is in het najaar van 2016 ingesteld omdat lekkageproblemen bij de zoutwinning niet goed onder controle waren. Daarna werd het verscherpt toezicht telkens verlengd vanwege andere oorzaken, bijvoorbeeld omdat Nouryon het opruimen van niet meer gebruikte cavernes te weinig urgentie gaf.

Overige vragen/bedenkingen:

- Op dit moment is er een onderzoek vanuit de gemeente Haaksbergen in volle gang aangaande de woonvisie van de gemeente Haaksbergen. Welke gevolgen/restricties kunnen de plaatsing van nieuwe zoutwinning locaties hebben op het bepalen van uitbreidingslocaties voor het dorp St. Isidorushoeve?
- En wat zijn de richtlijnen m.b.t. in de buurt bouwen of bestaande bebouwing (aangaande afstanden bebouwing, verzakkingsmarges, overige consequenties)? Zijn er richtlijnen voor de afstand van toekomstige nieuwbouw t.o.v. de zoutwinning locaties (vanaf centrum/rand caveerne)?
- Er wordt gesproken over een schatting van de bodemdaling tussen de 25 – 34 cm over vijftig jaar. Dit is tussen de 0,5 – 0,7 cm per jaar. Dit is niet minimaal en hoe wordt dit uitgezet tegen de afstand van aanwezige en nieuwe bouwwerken (woningbouw, agrarische bouwwerken etc.) En als blijkt dat de schattingen niet kloppen en veel meer bodemdaling plaats gaat vinden, wat zullen dan de problemen kunnen zijn en de oplossingen die hier in geboden kunnen worden?;
- Uitgezonderd uit eerdere onderzoeken (beperking) werd de rioolwaterzuivering genoemd. Uit het overzicht blijkt dat hier geen rekening mee is gehouden. Dus wat doen de zoutwinning locaties met de riool waterzuivering installaties. Wat gebeurt er bij verzakkingen en vervolgens 'kapot knappen' van de rioolwaterzuivering toe- en afvoerleidingen ofwel bassins? Met alle gevolgen van dien aangaande het afvalwater van de gemeente Haaksbergen en omstreken;
- Hoe gaan ze om met de huidige infra structuur, is de nieuwe N18 meegenomen in de reeds aanwezige rapportages (geen vermeldingen aangaande de nieuw gerealiseerde N18 gezien);
- Hoe gaan ze om met de ruimtelijke inpassing in het landschap. In de startnotitie van 2010 wordt gesproken over de zouthuisjes en in het rapport van 2020 wordt nagenoeg niets aangegeven over de landschappelijke inrichting en verschijningsvorm van deze locaties. Er wordt al gesproken over 4.000 m² verharding (betonplaat) met daaromheen een hekwerk. Landschappelijk heeft dit nog wel hele grote gevolgen. Bij ons in het dorp het meest in het oog springend is de locatie op de hoek Boonkweg/Beckummerweg. Aangezien de Caverne ook op een andere locatie is aangegeven dan het te verharden gedeelte, zal er dan een hekwerk links en rechts van de Boonkweg geplaatst worden? En wat komt er bovenop zo'n betonplaat? Er zal een heel goed voorstel moeten komen hoe dit landschappelijk in te passen, juist op een zeer open en landschappelijk ingevulde overgang van dorp naar landschap!
- Wat gebeurt er met het grondwater rondom de zoutwinning locaties en voor de omliggende agrariërs, maar ook voor de woningbouw? notitie: nieuwbouwlocatie Hoeve-Oost heeft ernstige problemen ondervonden met het grondwater, dus contact en nader onderzoek hieromtrent samen met de gemeente Haaksbergen zal hierin een 'must' zijn;
- Wat komt er in de plaats van het zout in de grond. Wordt er iets extra's teruggebracht, blijft het pekewater of worden er nog andere vloeistoffen/vaste stoffen in de 'holtes' teruggebracht? Er wordt ook gesproken over een 'oliedak' aanbrengen in de caverne, graag verduidelijking hieromtrent en om welke 'soort olie' het hier zal gaan?;
- De omgeving zal uiteindelijk natter worden, wat gaat het met de samenstelling en kwaliteit van de omliggende landbouwgrond gebeuren en de flora en fauna van dit gebied?;
- Wat gebeurt er met de economische waarde en wat gebeurt er met de gebruikswaarde van de locaties (wat zijn de consequenties en gevolgen van de grote ingrepen aangaande de voorgestelde locaties voor zoutwinning);
- Wat zijn consequenties voor het milieu, dus wat zijn de effecten aangaande bodemverontreinigingen, de ecologie en de flora- en fauna?

- Is er ook gekeken naar een win-win situatie voor het dorp en de zoutindustrie? Zoals bijvoorbeeld duurzame ontwikkelingen waaronder de mogelijkheid van 'warmte opslag' waarbij woningen van het dorp voorzien kunnen worden van warmte?

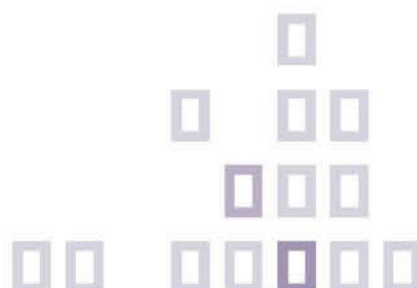
Zoals uit bovenstaande blijkt, is het voor het nabij liggende dorp St. Isidorushoeve niet gewenst om zoutwinning locaties op de aangewezen locaties toe te staan. Niet uit ecologisch en landschappelijk oogpunt maar ook niet uit maatschappelijk en economisch oogpunt. Dus alternatieve locaties, waarbij (toekomstige) woningbouw verder van deze tracés af liggen is ten zeerste aanbevolen om toekomstige 'schades' en 'planschade' te voorkomen.

Hopende op een passende oplossing, waarbij alle partijen en met name de bevolking van het dorp mee akkoord kunnen gaan.

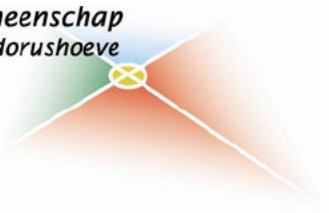
Wij zien een reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Focus Architectuur

Belangengemeenschap
St. Isidorushoeve

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Secretariaat
Mulderstraat 35
7482 NC HAAKSBERGEN
KVK 08104278

Datum 01-03-2021

Betreft: Pro Forma Zienswijze opstellen Milieueffectrapportage Zoutwinning Haaksbergen

Geachte heer [REDACTED],

Als Stichting Belangengemeenschap Sint Isidorushoeve hebben we kennisgenomen van het onderzoeksrapport voor het opstellen van een milieueffectrapportage door de rijksoverheid.

Het doel van de Stichting Belangengemeenschap is het verbeteren van de lokale welzijn- en leefsituatie in het dorp Sint Isidorushoeve, in nauw overleg met de inwoners van dat dorp.

Aangezien wij als Belangengemeenschap te weinig tijd hebben gehad om af te stemmen met de inwoners, mede gezien de Coronatijd, dienen wij bij deze een Pro Forma Zienswijze in opdat wij meer tijd hebben voor het opstellen van een zienswijze.

Bij dezen vragen wij u om een nieuwe datum voor het opsturen van de zienswijze.

Met vriendelijke groet
Namens Stichting Belangengemeenschap Sint Isidorushoeve

Bestuurslid
06 [REDACTED]
[REDACTED]@gmail.com

P.s. Deze brief is per mail verzonden aan [REDACTED]@minezk.nl op 2 maart 2020 om 10.00 uur

*Belangengemeenschap
St. Isidorushoeve*

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond
T.a.v. Dhr. [REDACTED]
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Secretariaat
Mulderstraat 35
7482 NC HAAKSBERGEN
KVK 08104278

Datum: 9-03-2021

Betreft: Zienswijze opstellen Milieueffectrapportage Zoutwinning Haaksbergen

Geachte heer [REDACTED],

Als Stichting Belangengemeenschap Sint Isidorushoeve hebben we kennisgenomen van het onderzoeksrapport voor het opstellen van een milieueffectrapportage door de rijksoverheid. Op 2 maart 2020 hebben wij hiervoor een Pro Forma zienswijze ingediend.

Inleiding

In deze brief treft u een zienswijze aan van de Belangengemeenschap Sint Isidorushoeve. Wij hebben het onderzoeksrapport met als titel "Zoutwinning Haaksbergen" beoordeeld. Dit onderzoeksrapport heeft bij de Gemeente Haaksbergen ter inzage gelegen waarbij tot en met 3 maart een zienswijze kan worden ingediend. Aangezien wij mede door de coronaperiode onvoldoende tijd hadden om te reageren hebben wij op 2 maart een Pro Forma zienswijze ingediend.

Het doel van de Stichting Belangengemeenschap is het verbeteren van de lokale welzijn- en leefsituatie in het dorp Sint Isidorushoeve, in nauw overleg met de inwoners van dat dorp. Als Belangengemeenschap hebben wij met een aantal Hoevenaren telefonisch contact gehad. Het Bestuur van de Stichting Belangengemeenschap heeft een aantal onlinebijeenkomsten georganiseerd via Teams.

Zout

Zout (NaCl) is van levensbelang voor de mens, een mens kan niet zonder. Zout is tevens een basisstof voor vele toepassingen die de mensen dienen. De winning, productie en direct afgeleide producten is een heel belangrijke, goed draaiende business. De winning van zout is een zeer belangrijke start schakel in processen die voor en door de mensen van onschatbare waarde zijn.

Sint Isidorushoeve

Sint Isidorushoeve is een kerkdorp dat valt onder de gemeente Haaksbergen. Sint Isidorushoeve dankt zijn naam aan de heilige Isidorus, onder andere beschermheilige van de agrariërs. Het is een jong en dynamisch dorp. Met de bouw van de kerk in 1927 is het dorp ontstaan.

In de jaren erna heeft het dorp zich ontwikkeld tot hoe het nu is. Anno 2021 ontwikkelt zich het dorp nog steeds. Belangrijkste doel is een leefbaar dorp.

Belangrijkste onderdelen voor een leefbaar en vitaal dorp zijn:

- Goed leefmilieu
- Goed woonmilieu
- Goed economisch milieu
- Goed verenigingsmilieu
- Goed cultureel milieu

Belangengemeenschap

Wij als Stichting Belangengemeenschap St. Isidorushoeve zetten ons in door o.a. ontwikkelingen positief te beïnvloeden om het dorp leefbaar en vitaal te houden. Ontwikkelingen die een mogelijk negatief effect hebben op de ontwikkelingen rond een leefbaar en vitaal dorp zullen we volgen en daar waar nodig corrigeren met alle middelen die beschikbaar zijn.

De ontwikkelingen rond de mogelijk zoutwinning in en om het dorp hebben mogelijk negatieve gevolgen. Het is derhalve onze plicht om o.a. deze zienswijze in te dienen.

Zoutwinning

Voor het winnen van zout in Haaksbergen gaat Nouryon (Nobian) een vrijwillige MER uitvoeren. Dit is een goed vertrekpunt.

Met het rapport "Rapport Zoutwinning BH5570 NRD Haaksbergen 20201207" worden de uitgangspunten voor het onderzoek vastgesteld. Met een MER kunnen milieurisico's worden onderzocht.

In het rapport wordt uitgegaan van 12 boringen en winlocaties. Voor de verdere toekomst is aangegeven dat het aantal boringen en winlocaties met 2 maal 12 boringen kan worden uitgebreid. In het rapport wordt aangegeven dat deze ontwikkeling denkbaar is.

Gezien de onuitputtelijke behoefte aan zout in de toekomst denken wij dat in de toekomst deze boringen en winlocaties nodig zijn.

Al met al zullen de op korte termijn voorgenomen boringen en winning en de toekomstige verwachtingen een grote impact hebben op ons dorp.

Boekelo staat nu in de geschiedenisboeken als het "Zoutdorp" door de Zoutfabriek die daar heeft gestaan. In de toekomst zou Sint Isidorushoeve wel eens de geschiedenisboeken in kunnen gaan als het tweede Twentse Zoutdorp, waar het meeste zout is gewonnen.

De zoutwinning zal grote impact hebben in ons dorp en op de leefbaarheid. Positieve impact juichen we natuurlijk toe maar negatieve impact moeten we tegengaan en/of beperken tot een aanvaardbaar niveau.

Voor de zoutwinning zal Nouryon minder zoutwinningsputten gaan exploiteren. De behoefte aan zout zal naar verwachting niet afnemen. Dit betekent dat uit de winputten meer zout zal worden onttrokken. Dit betekent dat de ruimten in de grond groter zullen worden dan de winputten die nu in gebruik zijn.

De geschiedenis heeft geleerd dat in de omgeving van winlocaties bodemdalingen plaatsvinden met soms zeer grote dalingen.

Met het groter worden van de putten is het dalen van de bodem een reëel risico. Het is goed dat bodemdalingsrisico's in de MER worden onderzocht. Bodemdalingen in woon- en bebouwingsomgevingen (ook toekomstige woonomgevingen) is niet acceptabel.

Beoordelingen in de MER

Wij onderschrijven de in het onderzoeksrapport benoemde beoordelingscriteria onderverdeeld in een aantal thema's. Wij worden graag geïnformeerd over de uitkomsten van de onderzoeken.

In zijn algemeenheid geldt voor ons dat de zoutwinning en de daaruit mogelijke volgende milieu-invloeden in de breedste zin geen negatieve impact mogen hebben op de leefbaarheid in Sint Isidorushoeve

Wij hebben op een aantal thema's nog wel enkele beoordelingscriteria aanvullingen. De hieronder genoemde punten dienen naar ons inzien te worden opgenomen in de voorgenomen MER.

Extra punten voor de MER:

1. In het onderzoeksrapport wordt Nouryon Salt B.V. als de initiatiefnemer voor het MER genoemd. Is Nouryon Salt B.V. nog de juridische eenheid?
2. In de levenscyclus van de zoutwinning locaties worden vier fases onderscheiden
 - Aanlegfase
 - Productiefase (zoutwinning)
 - Abandonneringsfase (verwijderen van bovengrondse winningsinstallatie, transportleidingen en kabels na afloop)
 - Nazorgfase (monitoring bodemdaling).

Het onderzoeksrapport geeft aan dat alleen de eerste twee fases worden beoordeeld.

Wij zouden ook onderzocht willen hebben wat de risico's zijn als er geen aanspreekbare eigenaar meer is voor de laatste twee fases. Wij willen zeker gesteld hebben dat alles weer wordt opgeruimd en dat de nazorg ook na de productiefase in 2073 nog plaatsvindt. Wij willen de gehele cyclus beoordeeld hebben. De specifieke risico's van de twee laatste fases kunnen later gedaan worden zoals in het rapport benoemd.

3. Aanvulling op het thema "Bodem en Waterhuishouding".
In het onderzoeksrapport is aangegeven dat de bodemdaling mogelijk 25 cm tot 43 cm kan bedragen. Wij zouden ook onderzocht willen hebben wat de maximale diameter van de zakkingskrater is mede gelet op de grotere zoutholtes.
4. Wij zouden ook onderzocht willen hebben wat de bodemdaling voor invloed heeft op bestaand bebouwingen en opstallen en mogelijk nieuwe bebouwingen en/of opstallen binnen de verwachte bodemdalingsgebieden.
5. In het onderzoeksrapport wordt aangegeven dat de seismische risico's nihil zijn en dat schade onwaarschijnlijk wordt geacht als gevolg van bodemtrillingen door de zoutwinning.
Wij zouden het seismisch risico's wel onderzocht willen hebben mede gelet op de effecten van bodemtrillingen in het noorden van ons land (ongerustheid wegnemen).
6. Wij zouden onderzocht willen hebben welke invloed de "Dekenvloeistof" heeft op het natuurlijk- en woonmilieu in de toekomst, kijkend naar het lekkage risico.
7. Aanvulling op het thema "Ruimtegebruik, landschap en archeologie".
In het onderzoeksrapport is aangegeven dat naar de "is" situatie wordt gekeken. De zoutwinningslocaties worden voorzien van een terreinverharding, een gesloten hekwerk, camera's en op gezette tijden onderhoudsactiviteiten. Er ontstaat dus een nieuwe situatie binnen de "is" situatie.

Wij zouden onderzocht willen hebben welke invloed de zoutwinningslocaties hebben op de horizon “vervuiling” enerzijds en wat dit doet met het leef- en woonmilieu van de mens nu en in de toekomst.

Met vriendelijke groet
Namens Stichting Belangengemeenschap Sint Isidorushoeve

Bestuurslid

06

@gmail.com

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Zoutwinning Haaksbergen Sint Isidorushoeve
Datum: dinsdag 2 maart 2021 13:05:02
Bijlagen: [image001.jpg](#)

Beste Heer,

Zoals jullie aangeven in het rapport Zoutwinning Haaksbergen dd.07-12-2020 zijn jullie voornemens om medio 2028 fase 3 te gaan uitvoeren. Als wij nu goed naar de plattegrond kijk staan boorpunten 35 en 36 op een van onze percelen gesitueerd. Bij deze maken wij hierop nu al bezwaar.

Met vriendelijke groet,

Landbouwbedrijf Doornhegge VOF
Goorsestraat 253
7482 CH ST. Isidorushoeve.

[REDACTED]
[REDACTED]
Tel: 06 [REDACTED]
Email: [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Zoutwinning Haaksbergen Sint Isidorushoeve
Datum: dinsdag 2 maart 2021 17:49:20

Beste heer,

Zoals jullie aangeven in het rapport Zoutwinning Haaksbergen dd 07-12-2020, zijn jullie voornemens om medio 2028 fase 3 te gaan uitvoeren.

Als wij nu goed kijken staat boorpunt nr 29 op ons perceel.

Bij deze maken wij hierop nu al bezwaar.

Mts [REDACTED]
[REDACTED]

St. Isidorushoeve.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Zoutwinning Haaksbergen St Isidorushoeve
Datum: dinsdag 2 maart 2021 08:45:48

Beste Heer,

Zoals jullie aangeven in het rapport Zoutwinning Haaksbergen dd.07-12-2020 zijn jullie voornemens om medio 2028 fase 3 te gaan uitvoeren. Als ik nu goed naar de plattegrond kijk staat boorpunt 34 bij ons op het perceel gesitueerd. Bij deze maak ik hierop nu al bezwaar.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: zout winning
Datum: woensdag 3 maart 2021 14:42:40

Hierbij wil ik u laten weten dat ik tegen de zoutwinning ben,

Ik heb u er over gebeld , en laat u ook per mail weten dat ik tegen ben.

Ik ben op plekken in Hengelo, Boekelo geweest waar de grond al behoorlijk is ingezakt door zoutboring

En niemand weet wat de gevolgen zijn , Haaksbergen heeft al problemen genoeg

Er is een onderzoek geweest ,en het duurt nog een eeuw voordat de Twentse zoutcavernes niet meer inzakken.

Ik wil Haaksbergen waar ik trots op ben ,dit niet laten overkomen, want er is te weinig zekerheid.

Ik praat nog niet eens over de gevolgen van milieu, natuur, landschap

mijn naam is ; [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] Haaksbergen.

Vriendelijke groeten van [REDACTED].

Ik hoop dat u mij per brief laat weten wat er verder gaat gebeuren.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Zienswijze Zoutwinning Haaksbergen
Datum: woensdag 3 maart 2021 16:15:08

Geachte heer [REDACTED],

Als eigenaar van een aangrenzend landgoed met rijksmonumenten maak ik mij zorgen over de effecten van bodemdaling ten gevolge van de zoutwinning in Haaksbergen.

Daarom zou ik graag willen zien wat de verwachte scheefstelling en peilverhoging/verlaging is om een betere inschatting te kunnen maken van schade aan gebouwen en natuur.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]